

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobkyně: **M. B.**
narozená X, státní příslušnice X
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová
Jezová 1501, Bělá pod Bezdězem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2021, č. j. OAM-78/LE-BE01-VL14-PS-2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

Odůvodnění:

Průběh správního řízení

1. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 8. 1. 2021, č. j. KRPA-8797-14/ČJ-2021-000022-SV, bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „jen „zákon o pobytu cizinců“), tj. proto, že pobývala na území bez platného oprávnění k pobytu, a to v délce 2 let (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Současně jí byla dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložena lhůta k vycestování 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Z odůvodnění plyne, že žalobkyně vstoupila do Schengenského prostoru dne 7. 3. 2020 a v době kontroly Policie ČR (dne 7. 1. 2021) nedisponovala žádným platným oprávněním pro svůj pobyt v České republice. Žalobkyně vypověděla, že od svého vstupu do České republiky dne 7. 3. 2020 zde pobývá nepřetržitě. Přicestovala za účelem turistiky, ale po několika dnech se uzavřely hranice, tak zde zůstala. Uvedla také, že věděla, že je zde nelegálně, nečinila žádné kroky pro legalizaci svého pobytu, nikoho zde nemá, nesdílí společnou domácnost s občanem EU. O udělení mezinárodní ochrany nežádala a k České republice nemá žádný vztah. Také uvedla, že Ukrajina je pro ni bezpečnou zemí a má tam celou svoji rodinu.
2. Žalobkyně podala proti rozhodnutí o vyhoštění odvolání, které bylo zamítnuto rozhodnutím Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 8. 4. 2021. Žalobkyně se dále bránila správní žalobou podanou k Městskému soudu v Praze. Ta byla zamítnuta rozsudkem ze dne 7. 6. 2021, č. j. 1 A 16/2021 - 31. O její kasační stížnosti je nyní vedeno řízení před Nejvyšším správním soudem (dále jen „NSS“) pod sp. zn. 10 Azs 265/2021.
3. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 1. 7. 2021, č. j. KRPA-170464-11/ČJ-2021-000022-ZZC, byla žalobkyně zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, tj. za účelem správního vyhoštění, neboť žalobkyně nevycestovala z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů. V odůvodnění je konstatováno, že rozhodnutí o vyhoštění nabylo právní moci dne 8. 4. 2021 a stalo se vykonatelným dne 23. 6. 2021. Žalobkyně se dne 1. 7. 2021 dostavila na cizineckou policii s žádostí o vydání potvrzení o řízení o kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu, č. j. 1 A 16/2021 - 31. Telefonicky bylo na městském soudu ověřeno, že rozsudek ze dne 7. 6. 2021 nabyl právní moci 14. 6. 2021. Žalobkyni byla stanovena lhůta k vycestování v délce 15 dnů, z níž již uplynulo 7 dní mezi rozhodnutím o odvolání žalobkyně proti správnímu vyhoštění a podáním žaloby k městskému soudu. Žalobkyně proto měla vycestovat do dne 22. 6. 2021. Žalobkyně vypověděla, že o zamítavém rozsudku městského soudu věděla. Její advokát jí sdělil, že do 28. 6. 2021 může ještě podat kasační stížnost a tento den ji také podal. Žalobkyně uváděla, že nebyla poučena o tom, že ji podání kasační stížnosti neopravňuje k dalšímu pobytu. Nikdo jí nevysvětlil, jak počítat lhůtu pro vycestování. Více než přes rok bydlí v pronajatém bytě v X. Bydlí tam i její přítel, občan ČR, a ještě jeden pár

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

z Ukrajiny. Vztah s přítelem je trvalý a seriózní. V zemi původu jí nehrozí žádné nebezpečí. Má peníze na vycestování, vrátila by se do rodinného domu ke své matce. Požádala, aby jí bylo umožněno vycestovat, aniž by musela do záchytného zařízení. Na policii přišla dobrovolně a nevěděla, že v ČR pobývá neoprávněně. Je schopná dát 100 000 Kč na složení kaucí. Mohla by se chodit hlásit či zdržovat se na místě určeném Policií ČR. Její zástupce dle rozhodnutí uvedl, že má za to, že žalobkyně skutečně nevěděla, že zde pobývá neoprávněně. Nebyli schopni zcela určit, zda lhůta k vycestování uběhla či nikoliv. Proto jí doporučil, aby se dostavila na cizineckou policii za účelem ověření stavu pobytu a předložení kasační stížnosti. Policie ČR v rozhodnutí konstatovala, že z jednání žalobkyně je patrna liknavá snaha o řešení jejího neoprávněného pobytu. Tvrzení žalobkyně o tom, že nevěděla, že se neuplatňuje fikce pobytu, Policie ČR vyhodnotila jako účelové. Žalobkyně prokazatelně opakovaně porušila právní předpisy a maří výkon rozhodnutí o vyhoštění. Existuje tak nebezpečí, že nevycestuje ve stanovené době, neboť její předešlé jednání demonstruje, co si myslí o právním pořádku České republiky. Mírnější opatření než zajištění žalobkyně Policie ČR vyhodnotila s ohledem na její předchozí jednání jako neúčinná a nedostačující. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že nevěděla, jak se počítá lhůta, Policie ČR uvedla, že žalobkyně byla celou dobu právně zastoupena a o tuto otázku se měla aktivně zajímat.

4. Dne 4. 7. 2021 žalobkyně podala v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany.
5. Žalovaný rozhodl v záhlaví specifikovaným rozhodnutím ze dne 9. 7. 2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“) o zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a s odkazem na § 46 odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání zajištění do 22. 10. 2021. S odkazem na předchozí řízení konstatoval, že žalobkyně nesplnila svoji povinnost vycestovat z území ČR. O udělení mezinárodní ochrany požádala až po zadržení, kdy se hrozba vyhoštění stala reálnou. Přitom jí nic nebránilo podat žádost dříve před umístěním do zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně jedná účelově, snaží se oddálit, zmařit či znemožnit realizaci vyhoštění. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet. Zároveň bylo dle žalovaného zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze rozumně předpokládat, že by žalobkyně své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření dle zákona o azylu. Odkázal přitom na rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, z něhož dovozuje, že účelem zvláštních opatření je především zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobkyně svědčí nejen její vědomé nerespektování právního řádu ČR, ale také zcela účelové jednání, když se mezinárodní ochrany začala domáhat teprve po zajištění. Proto žalovaný shledal naplnění podmínek pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Rovněž se zabýval délkou zajištění. Uvedl, že ačkoliv jednání žalobkyně považuje za účelové, nelze již nyní s jistotou říci, zda bude její žádost vyřízena postupem dle § 16 zákona o azylu. Je totiž možné, že žalobkyně uvede další důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které by vedly k posuzování důvodů podle § 12 až § 14b zákona o azylu. V případě žalobkyně však lze předpokládat skončení řízení o její žádosti do 90 dnů (tj. zhruba v polovině zákonné šestiměsíční lhůty). Případná žaloba má téměř vždy odkladný účinek, proto je žalovaný povinen dobu prodloužit o 15 dní, dalších 5 dní pak

případně na doručování dokumentů v soudním řízení. Celková doba zajištění tak činí 110 dnů, čímž je splněna podmínka, že nesmí přesáhnout 120 dnů (§ 46a odst. 5 zákona o azylu).

Shrnutí žaloby

6. Žalobkyně v žalobě namítá, že žalovaný v řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, porušil § 2 odst. 2, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
7. Konkrétně žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Poukázala na rekapitulaci obsahu protokolu ze dne 1. 7. 2021 v napadeném rozhodnutí, kterou označila za neúplnou a nevykreslující celkovou situaci žalobkyně, stejně tak jako zčásti rozpornou s informacemi obsaženými ve správním spise. Žalobkyně totiž krom skutečností zmíněných žalovaným uvedla též to, že nebyla poučena, že ji podání kasační stížnosti neopravňuje k dalšímu pobytu, a nikdo jí nevysvětlil, jak má počítat lhůty k vycestování. Taktéž uvedla, že bydlí s českým přítelem na adrese X v pronajatém bytě. Má finanční prostředky na složení kauce, má adresu pobytu a mohla by se chodit hlásit. Na policii přišla dobrovolně. Nevěděla, že zde pobývá nelegálně. Tytéž informace pak potvrdil její tehdejší zástupce. Žalovaný tedy zcela opomenul, že žalobkyně má partnera, s nímž sdílí společnou domácnost, má stabilní adresu místa pobytu, na níž se zdržuje a disponuje značnou finanční sumou pro složení případné finanční záruky. Tyto okolnosti považuje za zcela zásadní a mohou odůvodnit užití mírnějších alternativ k zajištění. Proto žalovaný nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. K prokázání svých tvrzení předložila čestné prohlášení přítele o sdílení společné domácnosti a kopii nájemní smlouvy, v níž je zmíněna jako nájemnice. Poukázala též na to, že žalovaný ji pro účely vydání napadeného rozhodnutí nevyslechl. Omezil se na rekapitulaci předešlých řízení před policií. Pakliže žalovaný neprovedl ani jeden výslech, je o to zásadnější, aby pracoval s veškerými informacemi obsaženými ve správních spisech.
8. S ohledem na uvedené se žalobkyně domnívá, že nebyly naplněny podmínky k jejímu zajištění. Žalovaný měl totiž povinnost zabývat se alternativami k zajištění a přistoupit k němu až poté, co by bylo prokázáno, že je nelze účinně uplatnit. Žalovaný se však alternativami zabýval pouze obecně a zcela povrchně, vykreslil ji jako nedůvěryhodnou osobu a její jednání označil za účelové. Uvedl tedy jen okolnosti, jež svědčí v její neprospěch. Skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně, např. možnost složení finanční záruky, možnost pobytu na adrese místa bydliště či možnost pobytu na místě určeném policií, zcela opomenul. Dokonce je v napadeném rozhodnutí ani nikterak nerefletoval. V tom žalobkyně spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Rovněž se nezabýval alternativou umístit ji do otevřeného pobytového střediska.
9. Žalobkyně se též ohradila proti své údajné nespolehlivosti, resp. účelovosti svého jednání. Žalobkyně připomněla, že se sama dne 1. 7. 2021 dostavila na policii a chtěla řešit svou pobytovou situaci. Žalobkyně ani její tehdejší zástupce nebyli schopni určit, kdy uplynula

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

lhůta pro vycestování. Co se týče jejích tvrzení o nevědomosti svého nelegálního pobytu, považuje je za zcela autentická. V rámci předešlých řízení s policií spolupracovala, není tedy na místě, aby byla vykreslena jako nespolehlivá osoba. Na okraj pak poznamenala, že nesouhlasí se způsobem, jakým policie zacházela se lhůtou k vycestování v jejím případě. Aplikovaný postup označila za nejednoznačný a nepředvídatelný, zejména pro cizince. K doplnění této argumentace odkázala na svou argumentaci v žalobě podané k Městskému soudu v Praze proti rozhodnutí o zajištění. Počítání lhůt pak taktéž zbavuje cizince práva na přístup k soudu a účinný soudní přezkum v situaci, kdy je daný cizinec nucen vycestovat před uplynutím lhůty k podání opravného prostředku (v tomto případě kasační stížnosti). Nicméně i pokud by žalobkyně přistoupila na postup policie, podle nějž jí lhůty k vycestování uplynula již 22. 6. 2021 (což nebyli schopni s jejím tehdejší zástupcem určit), považovala za nutné poukázat na to, že již dne 1. 7. 2021 šla svou pobytovou situaci řešit s policií. Nelegálně tedy na území České republiky pobývala pouhých 9 dní.

10. Žalobkyně v uvedeném kontextu tvrdí, že napadené rozhodnutí vykazuje známky svévole. Odkázala přitom na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) podle níž jeden z hlavních principů při posuzování zákonnosti detence je princip ochrany před svévolí (konkrétně odkázala na rozhodnutí věci Saadi proti Spojenému království ze dne 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03). Pokud je zajištění svévolné, není slučitelné s čl. 5 odst. 1 Úmluvy. Aby detence nebyla svévolná, musí být provedena v dobré víře, musí úzce souviset s účelem detence, na niž se správní orgán odvolává, místo a podmínky musí být přiměřené a délka by neměla překročit dobu přiměřeně nutnou ve vztahu ke sledovanému účelu. Takto však žalovaný dle názoru žalobkyně nepostupoval. S informacemi o její osobě zacházel účelově, upřednostnil ty v její neprospěch a dostatečně se nezabýval alternativami k zajištění. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu není možné využít konkrétních alternativ k zajištění, proto považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
11. Stejně tak nebyla splněna podmínka zajištění, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Takový závěr je dle žalobkyně předčasný, neboť i pokud žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až během řízení o zajištění poté, co jí bylo uloženo správní vyhoštění, nelze pouze na základě uvedených skutečností dovodit, že nevychází z azylově relevantních důvodů. To platí tím spíše, že žalovaný neprovedl se žalobkyní pohovor. Opětovně poukázala na to, že aktivně spolupracuje a na území České republiky pobývala nelegálně pouze 9 dní. Odkázala též na směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, podle níž jsou členské státy povinny zohlednit i jiné skutečnosti než jen neoprávněný pobyt cizince, což však žalovaný neučinil.
12. Dále žalobkyně poukázala na dobu zajištění v délce 110 dnů. Žalovaný při stanovení délky pouze obecně zhodnotil délku trvání řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Z rozhodnutí však (i dle judikatury NSS) musí být zřejmé, jak dlouho je žadatele nezbytné držet v zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně nepovažuje délku 110 dnů za přiměřenou a označila ji za účelovou. Zdůraznila, že se jedná o užití velmi závažného institutu, v rámci nějž dochází k omezení osobní svobody, pročež je nezbytné postupovat velmi pečlivě a podrobně rozhodnutí odůvodnit. To však žalovaný neučinil, v čemž žalobkyně též

spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

13. Taktéž namítla, že zajištěné v délce 110 dnů ji fakticky zbavuje práva na pravidelný soudní přezkum jejího zajištění v rozumných intervalech (dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy). Kontrola zajištění musí dle ESLP proběhnout urychleně a musí být vykonávána s určitou periodicitou. Představuje totiž záruku zejména proti pokračování takového zajištění, jež, ačkoliv zprvu nařízeno zákoně, se následně mohlo stát nezákonným (viz rozsudek ESLP ve věci Chichkov proti Bulharsku ze dne 9. 1. 2003, stížnost č. 38822/97, odst. 88). Naplnění podmínek stanovených v zákoně pro zajištění se totiž v čase vyvíjí, proto musí být zajištěnému dána možnost jeho přezkumu (soudem) v rozumných intervalech. Připomněla, že požadavek na urychlený, efektivní a úplný soudní přezkum je stěžejní a představuje v podstatě jedinou záruku proti svévoli správního orgánu. Pakliže je pak doba zajištění příliš dlouhá a zajištěný se proti němu brání žalobou (o níž soud rozhodne zamítavým rozhodnutím), je možnost soudního přezkumu v kontextu stanovené doby (110 dnů) fakticky omezena na jedinou žalobu. Žalobkyně tedy krom jiného v napadeném rozhodnutí spatřuje i porušení svého práva na pravidelný soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.
14. Závěrem uvedla, že s ohledem na výše uvedené považuje § 46a odst. 10 zákona o azylu za rozporný s ústavním pořádkem, neboť jí fakticky není dána možnost výše zmíněného periodického přezkumu zajištění. Obdobné ustanovení obsahuje zákon o pobytu cizinců (konkrétně § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V tomto ohledu poukázala na to, že NSS dle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky navrhl Ústavnímu soudu zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců pro jeho rozpor s ústavním pořádkem (řízení vedeno Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19).
15. Dne 28. 7. 2021 žalobkyně žalobu doplnila o dvanáct fotografií s partnerem.

Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, proč dospěl k domněnce, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem oddálit správní vyhoštění.
17. Žalovaný zrekapituloval, že žalobkyně byla vyhoštěna již na základě rozhodnutí ze dne 8. 1. 2021 a zajištěna dne 1. 7. 2021. Uvedl, že k otázkám směřujícím do rozhodnutí policie se nebude vyjadřovat. Poukázal na to, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až po svém zadržení policií, zajištění za účelem vyhoštění a umístění v zařízení pro zajištění cizinců. Z jejich výpovědí však neplyne nic, co by jí v dřívějším podání žádosti bránilo. Na území České republiky pobývala vědomě nelegálně a o mezinárodní ochranu požádala až ve chvíli, kdy se vyhoštění stalo reálným. Zopakoval, že z toho nelze usoudit, že by potřeba mezinárodní ochrany byla jakkoliv palčivá. Naopak je to znakem účelovosti jejího jednání a snahou oddálit či zmařit vyhoštění. S ohledem na uvedené dospěl k potřebě vydat napadené rozhodnutí o zajištění dle § 46a zákona o azylu. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a přiložený spisový materiál a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

Posouzení věci soudem

18. Pokud jde o procesní náležitosti, soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 46a odst. 7 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud proto přistoupil k věcnému projednání žaloby. O věci rozhodl bez jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu.
19. Podle § 46a odst. 1 zákona o azylu ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže
(...)
e) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve,
(...)
není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
20. Jak uvedl NSS např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).
21. Pokud jde o první podmínku, ta splněna byla. Žalobkyně byla zajištěna Policií ČR 1. 7. 2021 a žádost o mezinárodní ochranu podala v zařízení pro zajištění cizinců dne 4. 7. 2021. To ostatně žalobkyně ani nerozporovala.
22. Stejně tak druhou podmínku má soud ve shodě s žalovaným za splněnou. Žalobkyně pobývala na území ČR od 7. 3. 2020, nedisponovala potřebným pobytovým oprávněním a až do kontroly Policie ČR dne 7. 1. 2021 svůj pobytový status vůbec nijak neřešila. Žádost o mezinárodní ochranu podala po více než roce pobytu v ČR až v situaci, kdy jí bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

pravomocně uloženo vyhoštění, neuspěla se svoji žalobou proti rozhodnutí o vyhoštění a byla zajištěna. Výkon vyhoštění se stal tedy velmi reálným. Nadto lze podotknout, že do doby podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uváděla, že Ukrajina je pro ni bezpečnou zemí, kde ji nehrozí žádné nebezpečí, má se kam vrátit a v návratu jí nic nebrání. Tyto okolnosti dle soudu představují oprávněný důvod se domnívat se, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu čistě účelově, tedy s cílem zabránit či alespoň pozdržet její vyhoštění z území České republiky.

23. Tím se soud dostává ke splnění třetí podmínky, tedy možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve. V tomto ohledu žalobkyně ani netvrdí, že jí cokoliv bránilo podat žádost o mezinárodní ochranu dříve, například bezprostředně po jejím přicestování do ČR v březnu 2020. Žalobkyně při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že o mezinárodní ochranu požádala proto, že ji sledují lidé z její předešlé strany, ti jí vyhrožovali a zdemolovali jí auto, na nějž napsali hanlivé nápisy. Nejedná se o důvody, které vyvstaly až nyní.
24. Vedle toho se soud k námitce žalobkyně zabýval též splněním dalšího předpokladu pro její zajištění, a to otázkou, zda nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření jakožto mírnější alternativu vůči zajištění. Odůvodnění žalovaného, proč nepřistoupil ke zvláštním opatřením (str. 3 napadeného rozhodnutí), soud považuje za přezkoumatelné a po věcné stránce za správné.
25. Volba zvláštních opatření je totiž v první řadě „*vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření*“ (rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 - 34).
26. Tyto skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně řízení či výkon rozhodnutí o správním řízení mařila, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí. Žalovaný výslovně odkazuje na dosavadní porušování předpisů ze strany žalobkyně, které bylo již uloženo správní vyhoštění v lednu 2021 po několikaměsíčním nelegálním pobytu, přesto nadále na území ČR pobývala. Soud souhlasí s tím, že pokud již žalobkyně pobývala několik měsíců na území ČR vědomě bez platného oprávnění k pobytu [čemuž odpovídá § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, pro který jí bylo uloženo vyhoštění], nadto po tu dobu nevyvinila žádnou snahu za účelem legalizace svého pobytu (ještě sama uváděla, že v ČR pracovala) a následně i přes uložení (pravomocné a vykonatelné) vyhoštění nadále v ČR setrvává, jedná o skutečnosti nasvědčující tomu, že žalobkyně nebude státní orgány respektovat ani do budoucna, zejména v případě negativního rozhodnutí o její žádosti o mezinárodní ochranu. Zákon o azylu umožňuje zajištění nahradit buď uložením povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nebo uložením povinnosti osobně se hlásit ministerstvu ve stanovené době [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Finanční záruku zmiňovanou žalobkyní citované ustanovení na rozdíl od

§ 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců nezná (což ale neodporuje směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, neboť ta v čl. 8 odst. 4 členským státům ukládá, aby ve vnitrostátním právu byla stanovena pravidla týkající se alternativních opatření, nikoliv, aby zavedly konkrétní alternativní opatření). Podmínkou pro uložení některého z alternativních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu je předpoklad spolupráce ze strany žadatele, jak plyne z posledně citovaného rozsudku NSS č. j. 10 Azs 244/2019 - 34. Dosavadní přístup žalobkyně ani dle soudu nezakládá rozumný předpoklad, že žalobkyně bude v budoucnu se správními orgány spolupracovat a že bude respektovat rozhodnutí o vyhoštění, ale naopak spíše nasvědčuje tomu, že žalobkyně by mařila případný výkon správního vyhoštění. Na tom nic nemění ani tvrzení žalobkyně, že má nyní v ČR přítele a že má kde pobývat. Proto soud neměl důvod k důkazu provádět listiny předložené žalobkyní v tomto ohledu (nájemní smlouvu, prohlášení o partnerském vztahu či zaslané fotografie). Krom toho sama skutečnost, že žalobkyně má kde pobývat (což žalovaný nijak nezpochybňoval), nepředstavuje důvod pro aplikaci zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu (viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2021, č. j. 4 Azs 136/2021 - 50, bod 20). Z výše uvedených důvodů tak nebylo na místě žalobkyni zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu ukládat místo zajištění, a to v obou případech ze stejného důvodu, tudíž žalovaný neměl povinnost zabývat se zvlášť důvody, proč nepřistoupil na opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a zvlášť důvody, pro které nepřistoupil na opatření dle [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

27. Tvrzení žalobkyně, že sama dobrovolně řešila svou pobytovou situaci a že v ČR pobývala nelegálně pouhých 9 dní, není úplné a zcela pravdivé. Žalobkyně přijela na území ČR oficiálně za účelem turistiky, nicméně následně se zde rozhodla zůstat, aniž by jakkoliv řešila své pobytové oprávnění. Pokud by nebyla náhodně kontrolována Policií ČR v lednu 2021, zřejmě by se na území ČR v tomto nelegálním režimu pohybovala dosud. Z ničeho totiž nevyplývá, že před svým zadržením hodlala svoji pobytovou situaci jakkoliv řešit. Je pravdou, že se dne 1. 7. 2020 sama vydala na cizineckou policii, nicméně z rozhodnutí Policie ČR o zajištění vyplývá, že se na cizineckou policii dostavila s žádostí o vydání potvrzení o kasační stížnosti proti rozhodnutí městského soudu ve věci vyhoštění. Nadto se tam dostavila až sedmnáctý den po právní moci rozsudku městského soudu, tj. v době, kdy se opět nacházela na území ČR neoprávněně.
28. Podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění cizince má odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí; to neplatí, pokud byl cizinec vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.
29. K tomu, co se děje se lhůtou pro vycestování v případě podání žaloby proti vyhoštění existují v judikatuře NSS dva přístupy.
30. Podle některých rozhodnutí NSS podání takové žaloby nemá vliv na běh lhůty k dobrovolnému vycestování a ta může uplynout v průběhu soudního řízení, neboť podáním žaloby se neodkládají veškeré právní účinky rozhodnutí. V takovém případě je neúspěšný žalobce povinen neprodleně vycestovat po skončení soudního řízení (viz rozsudky NSS ze dne 10. 4. 2013, č. j. 1 As 7/2013 - 32, odst. 20; ze dne 15. 5. 2015, č. j. 5 Azs 47/2015 - 25, a ze dne 12. 7. 2019, č. j. 2 Azs 181/2019 - 30, odst. 25).

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

31. Podle druhé názorové větve, k níž se připojil v tomto případě též žalovaný, se naopak podáním žaloby běh lhůty k vycestování staví a dnem po právní moci zamítavého rozhodnutí započatý běh lhůty pokračuje (viz rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 Azs 243/2014 - 30, odst. 16; ze dne 30. 7. 2020, č. j. 6 Azs 137/2020 - 27, odst. 15).
32. Pro nyní posuzovanou věc není uvedený judikturní rozpor podstatný, neboť ať už žalobkyně měla povinnost opustit území neprodleně po právní moci rozsudku městského soudu (14. 6. 2021) či se lhůta stavěla (jak dovozoval žalovaný) a skončila dne 22. 6. 2021, je nepochybné, že žalobkyně se dne 1. 7. 2021 nacházela na území ČR neoprávněně.
33. Pro úplnost soud dodává, že i kdyby si snad (bez jakéhokoli podkladu pro tuto domněnku) myslela, že jí právní moci rozsudku (14. 6. 2021) počala běžet zcela nová patnáctidenní lhůta k vycestování, tak i v takovém případě měla povinnost opustit území ČR nejpozději dne 29. 6. 2021. Dne 1. 7. 2021 se tedy opět nacházela na území ČR neoprávněně, ať už by byla lhůta k vycestování počítána jakkoliv. Soud současně připomíná, že v soudním řízení ve věci vyhoštění byla žalobkyně zastoupena advokátem, tím spíše nemůže obstát její argument, že nevěděla, jak se lhůta k vycestování počítá. Žalovaný ani městský soud neměli povinnost ji poučit o tom, že odkladný účinek kasační stížnost ve věci vyhoštění nemá. Jinak by soud na věc nahlížel, pokud by byla nesprávně poučena, že kasační stížnost odkladný účinek má. To však žalobkyně netvrdí.
34. Z žádného ustanovení nevyplývá povinnost žalovaného provést s žalobkyní pohovor v rámci řízení o jejím „přezajištění“ dle zákona o azylu. Sama skutečnost, že žalovaný vycházel z podkladů vyplývajících z předchozího řízení o zajištění vedeného Policií ČR, nijak neodporuje právním předpisům (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2017 č. j. 1 Azs 328/2016 - 28, bod 22).
35. Žalobkyně konečně brojí proti délce zajištění. Žalovaný při jejím stanovení v souladu s judikaturou NSS zohlednil zejména očekávanou délku řízení o mezinárodní ochraně. Účel zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je totiž z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Jak konstatoval NSS již v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017 - 38, zpravidla *„nelze osobu zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně, přičemž opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.“* (odst. 41; shodně též rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, odst. 18). Zajištění o délce 109 či 110 dní se srovnatelným zdůvodněním předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně a s ohledem na zdroje dostupné žalovanému již v přezkumu NSS obstálo (viz rozsudky ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017 - 43, odst. 33–36; či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, odst. 17–19). V nyní posuzované věci žalovaný zdůvodnil délku zajištění obdobně, tedy výčtem okolností, z nichž dovedl předpokládanou délku řízení o mezinárodní ochraně (viz str. 4 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně v žalobě pouze obecně namítá, že žalovaný postupoval paušálně, aniž by uvedla, které konkrétní okolnosti posuzované věci žalovaný přehlédl a měl vzít v potaz při určení doby zajištění. Soud tak má za to, že odůvodnění doby zajištění v napadeném rozhodnutí bylo dostatečně podložené a přiměřené s ohledem na důvod zajištění žalobkyně.

36. Co se týče související námitky nedostatečné periodicity soudního přezkumu, soud uvádí, že v této věci toliko přezkoumával zákonnost prvotního zajištění žalobkyně. Nejde tedy o obdobnou situaci, v jaké NSS ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018 předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení dle žalobkyně srovnatelné úpravy v zákoně o pobytu cizinců podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky, kdy nebyla věcně posouzena žádost žalobce o propuštění ze zajištění právě s ohledem na předčasnost žádosti podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V nyní posuzované věci nebyl § 46a odst. 10 zákona o azylu aplikován, a tudíž soud ani nemá oprávnění věc předkládat Ústavnímu soudu podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky.
37. Samotná délka zajištění žalobkyni nezbavuje možnosti případného dalšího soudního přezkumu, neboť podle § 46a odst. 10 zákona o azylu má žalobkyně možnost požádat po uplynutí 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku o opětovné posouzení důvodů zajištění s případně navazujícím soudním přezkumem. Pokud má žalobkyně za to, že takový interval vyplývající z § 46a odst. 10 zákona o azylu neodpovídá ústavnímu pořádku, má možnost tuto námitku uplatnit v situaci, kdy nebude její případná žádost o opětovné posouzení důvodů zajištění věcně posouzena s odkazem na toto ustanovení (právě jak se stalo ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018, v níž NSS věc podle § 95 odst. 2 Ústavy ČR předložil Ústavnímu soudu).

Závěr a náklady řízení

38. Soud tak uzavírá, že žalovaný nepřehlédl žádnou podstatnou skutkovou okolnost, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, nevykazuje známky svévole a po věcné stránce je souladné s právní úpravou. Protože soud současně nezjistil žádné vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně nebyla s podanou žalobou úspěšná. Úspěšnému žalovanému nevznikly v souvislosti s tímto řízením žádné náklady, jež by svým rozsahem přesahovaly náklady běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 12. srpna 2021

Karel Ulík, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.